

Jaarbericht 2011

Dit jaarbericht is een verkorte en eenvoudiger te lezen versie van het jaarverslag 2011. Met het jaarbericht willen we u de gelegenheid bieden om kennis te nemen van de belangrijkste ontwikkelingen binnen het pensioenfonds. Uiteraard inclusief een overzicht van de financiële stand van zaken per einde van het jaar 2011. U kunt het hele jaarverslag inzien en downloaden via www.pensioenfondsforbo.nl.

De turbulentie zette door

Net als 2010 was 2011 een bewogen jaar. Zowel in politiek, economisch als bestuurlijk opzicht. Het pensioenakkoord werd gesloten. De problemen in Griekenland namen toe, waardoor de onrust op de financiële markten groter werd. De Europese groeiverwachtingen moesten bijgesteld worden. Dat was geen goed nieuws voor pensioenfondsen. En dus ook niet voor Pensioenfonds Forbo: onze dekkingsgraad is in 2011 gedaald.

In 2011 waren er drie grote ontwikkelingen waar Pensioenfonds Forbo mee te maken kreeg. Ten eerste de lage dekkingsgraad, waardoor het fonds een voorwaardelijke korting heeft moeten aankondigen. Ook bleek de kostendeckende premie boven de maximale grens te liggen, die het fonds heeft afgesproken met de werkgevers. Tot slot is er intern, binnen het pensioenfonds, ook het één en ander veranderd.

Voorwaardelijk korten

Op 31 december 2011 was de dekkingsgraad 93,5%, terwijl eind 2010 de dekkingsgraad nog 100% was. We hadden eind 2011 € 233 miljoen in kas, terwijl we € 249 miljoen nodig hadden om alle opgebouwde en ingegane pensioenen te kunnen uitkeren. De minimaal vereiste dekkingsgraad die De Nederlandsche Bank (DNB) voorschrijft voor Pensioenfonds Forbo is 104,1%.

Zodra de dekkingsgraad van een pensioenfonds onder de 105% zakt, moet een (nieuw of aangepast) herstelplan worden ingediend bij DNB. In een herstelplan staat beschreven hoe het fonds de financiële gezondheid van het fonds weer op orde wil krijgen. Het doel is dat het fonds eind 2013 weer een dekkingsgraad heeft van minimaal 104,1%. Eind 2011 heeft het bestuur gekeken naar de stand van zaken. Alle maatregelen in het plan zijn genomen. Daarom resteert alleen nog de allerlaatste maatregel: het korten van de pensioenaanspraken. Het bestuur heeft op 26 januari 2012 besloten dat alle rechten op 1 april 2013 verlaagd worden met 4,4% als de situatie tegen die tijd niet verbeterd is. Deze situatie is niet uniek voor ons pensioenfonds. DNB verwacht dat in 2013 ruim 7,5 miljoen pensioenen gekort moeten worden.

Kostendekkende premie is hoger dan afgesproken premie

Pensioenfonds Forbo heeft samen met de werkgever een maximale premie afgesproken. De werkgever betaalt maximaal € 7,5 miljoen. Echter, deze maximale premie blijkt te laag om alle kosten te kunnen dekken en de pensioenbeloftes waar te kunnen maken. Het pensioenfonds zou in 2011 eigenlijk € 8,3 miljoen aan premie moeten hebben ontvangen. Het fonds verwacht dat het gat tussen de daadwerkelijke premie en de benodigde premie in 2012 nog groter zal zijn. Daarom is het fonds in gesprek gegaan met de werkgevers, om mogelijk te voorkomen dat de pensioenopbouw beperkt wordt. Bij de werkgever Forbo Eurocol is de situatie voor 2011 opgelost, omdat er bijgestort wordt. Bij Forbo Adhesives Nederland is er voor 2011 geen sprake van premietekort.

Bij Forbo Flooring en Forbo-Novilon zijn nog geen maatregelen genomen, omdat deze werkgevers in onderhandeling zijn met sociale partners over de pensioenregeling. Onze regeling is een eindloonregeling. Dat betekent dat alle toezeggingen, ook die in het verleden zijn opgebouwd, meestijgen bij iedere salarisverhoging van elke medewerker. Om al deze kosten te dekken, heeft het pensioenfonds elk jaar meer geld aan premie nodig. Als er een akkoord wordt gesloten over een nieuwe pensioenregeling, zal dit ook gevolgen hebben voor de hoogte van de kostendekkende premie. Die ontwikkelingen wachten we af.

Afscheid van een werkgever

Daarnaast zijn er ook interne veranderingen te melden. Forbo Group maakte eind 2011 bekend Forbo Adhesives Nederland B.V., één van de vier deelnemende werkgevers, te verkopen aan H.B. Fuller. De verkoop is begin maart 2012 afgerond. Voor de werknemers van Forbo Adhesives Nederland B.V. betekent dit dat zij misschien een andere pensioenuitvoerder krijgen. Het bestuur is in overleg met de werkgever over de consequenties hiervan.

“Pensioenfonds Forbo keerde in 2011 aan 850 gepensioneerden pensioen uit.”

Financiële stand van zaken **2011**

Weer stegen de verplichtingen sterk

Het pensioenfonds beheert een groot vermogen. Het vermogen is momenteel zelfs groter dan ooit, namelijk € 233 miljoen (2010: € 212 miljoen). Toch betekent dit niet dat de financiële positie verbeterd is. Tegenover dat kapitaal staan ook gestegen verplichtingen: de 'pensioenbelofte' aan alle medewerkers die het afgelopen jaar pensioen hebben opgebouwd én aan de voormalige medewerkers en de gepensioneerden. Feit is dat mensen steeds langer pensioen ontvangen (nu gemiddeld 23 jaar). Een pensioenfonds moet dus een enorm vermogen bezitten om deze pensioenen te kunnen betalen.

Onze financiële positie blijkt onder andere uit de dekkingsgraad. Dit is een graadmeter voor de gezondheid van een pensioenfonds. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen en de pensioenverplichtingen. Bij een dekkingsgraad van 100% heeft het pensioenfonds precies evenveel vermogen 'in kas' als het aan pensioenverplichtingen heeft. Dat was bij Pensioenfonds Forbo het geval eind 2010. Eind 2011 was de dekkingsgraad echter 93,5%.

Naast de gestegen levensverwachting leidde de lage rente ook tot een lagere dekkingsgraad. Dit komt omdat pensioenfondsen verplicht zijn om alle pensioenverplichtingen (de huidige waarde van alle – nu en in de toekomst – uit te keren pensioenen) tegen marktrente op de balans te zetten. Als de rente daalt, daalt ook het verwachte rendement, waarmee we moeten rekenen. Daarom moeten de pensioenverplichtingen voor een hoger bedrag op de balans. Dit is wettelijk zo geregeld. Kijk maar naar het rekenvoorbeeld.

Rekenvoorbeeld

Stel de rente is 4%. Als je over één jaar € 1.000 pensioen uit moet keren, moet je dus € 960 in kas hebben. Want na één jaar, inclusief 4% rente is die € 960 (bij benadering) € 1.000 geworden. Zou de rente 3% zijn, dan heb je nu € 970 in kas nodig. Maar bij pensioenen is sprake van lange termijn beleggingen. Over 30 jaar is het verschil tussen 3% en 4%, bij een pensioenverplichting van € 1.000, enorm toegenomen. Als een pensioenfonds over 30 jaar € 1.000 uit moet keren en de rente is 3%, moet het fonds nu € 412 in kas hebben. Bij een rente van 4% hoeft het pensioenfonds maar € 308 in kas te hebben.

De Nederlandsche Bank (DNB) besloot vanwege de lage rentestand, dat de Nederlandse pensioenfondsen met een gemiddelde rente van het laatste kwartaal van 2011 mochten rekenen. Daardoor kwam de dekkingsgraad uit op 93,5%. Zouden we hebben moeten rekenen met de rente in december, dan was de dekkingsgraad lager: 90%.

Een dalende rente werd voorzien

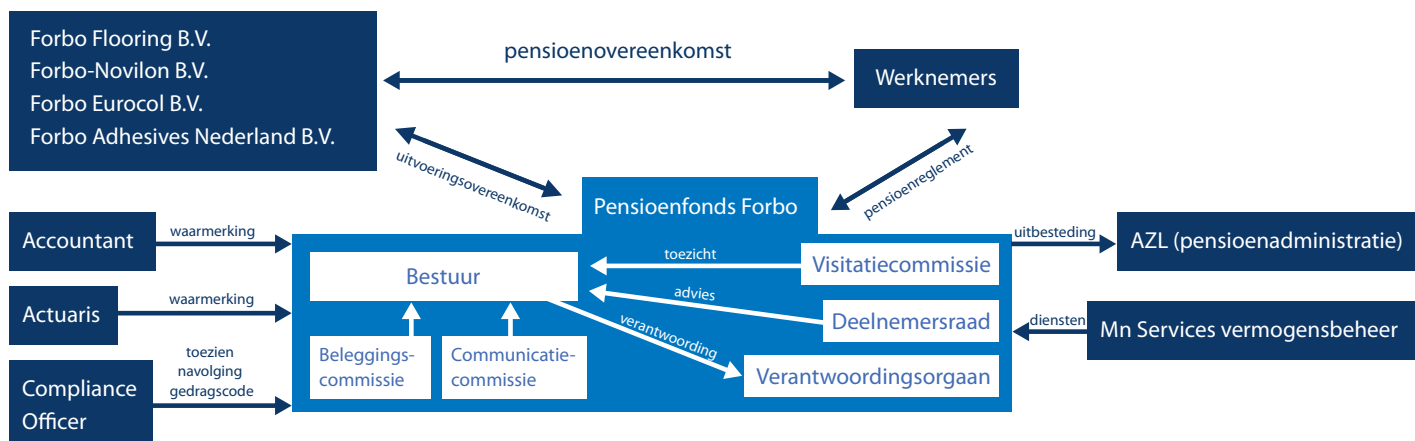
De rente stond begin 2011 al heel laag. Toch hielden het bestuur en externe beleggingsdeskundigen er rekening mee dat de rente nog verder zou kunnen dalen. Om die reden besloot het bestuur om de renteafdekking versneld te verhogen. Het indekken tegen rentedalingen is voor pensioenfondsen nodig, omdat een rentedaling enorme gevolgen heeft voor de dekkingsgraad. De beslissing om het renterisico verder af te dekken is een goede beslissing geweest. Toen de rente inderdaad verder ging dalen, heeft het fonds hiervan geprofiteerd. Zonder deze verhoogde renteafdekking zou de dekkingsgraad namelijk nog verder zijn gedaald.

De beleggingen

Over de hele linie is een goed rendement behaald op de beleggingen: gemiddeld 9,8%. Het rendement per soort belegging verschilde echter sterk. Het fonds houdt twee soorten beleggingsportefeuilles aan. Met de 'matchingportefeuille' wil het fonds een rendement behalen dat gelijke tred houdt met de ontwikkeling van de pensioenverplichtingen. Met deze portefeuilles wordt het renterisico grotendeels afgedekt. Met de andere portefeuille, de 'returnportefeuille' nemen we wat meer risico. Dat moet voldoende rendement opleveren om de pensioenen te laten meegroeien met de prijsstijging.

In 2011 is het landenbeleid betreffende de matchingportefeuille aangescherpt en is de verdeling in deze portefeuille aangepast. 65% van de beleggingen zat in deze portefeuille. Dit bleek een goede keuze: met deze portefeuille behaalde het fonds het afgelopen jaar een rendement van 17,7%. De andere portefeuille leed verlies: -4,5%. Het gemiddelde resultaat van de hele portefeuille kwam hierdoor – zoals gezegd – uit op 9,8%.

Mensen en organisaties achter het pensioenfonds

Bestuur

Het dagelijks bestuur (voorzitter en drie overige bestuursleden) behandelt de lopende zaken, bereidt bestuursvergaderingen voor en handelt zo veel mogelijk acties af. Om het fonds effectief te besturen, heeft het bestuur zich georganiseerd in een aantal commissies.

Bestuursamenstelling

Naam	Functie	Vertegenwoordiging
Harold Sieben	Voorzitter/Penningmeester	Werkgever
Daniëlle Uitvlugt	Secretaris	Werkgever
Marcel Bults	Lid	Werkgever
Henk Leferink	Lid	Werkgever
Ben Soppe	Lid	Werknemer
Jan Verbakel	Lid	Gepensioneerden
Gerrit Mol	Lid	Werknemer
Ton Keetlaer	Lid	Werknemer

De commissies van het pensioenfonds

De commissies worden gezien als werkgroepen die relevante onderwerpen voor het besturen van het fonds voorbereiden. Naast het dagelijks bestuur betreft dit de beleggingscommissie en de communicatiecommissie.

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie analyseert de beleggingsresultaten, voert hierover overleg met de fiduciair vermogensbeheerder en geeft input (na akkoord van het voltallig bestuur) aan de fiduciair vermogensbeheerder met betrekking tot het beleggingsplan voor het volgende jaar.

Fiduciair Management in het kort

Fiduciair Management staat voor een totaalaanpak. Een fiduciair manager is een partner van het bestuur. Hij kijkt met een brede blik naar de situatie van het fonds. Hoe ziet de balans eruit? Met welke risico's heeft het fonds te maken? En hoe kunnen de toekomstige pensioenen het best gegarandeerd worden? Vervolgens zet de fiduciair manager een beleggingsstrategie uit. Hij weegt daarbij zorgvuldig af welke risico's genomen kunnen worden, om maximaal rendement te halen. Daarna selecteert hij vermogensmanagers, die elk een bepaald deel van het kapitaal gaan beleggen. De fiduciair manager volgt de prestaties van elke vermogensmanager en rapporteert geregeld het pensioenfonds. Wanneer een vermogensmanager onvoldoende presteert of de toekomstverwachtingen onzeker zijn, wordt er afscheid genomen en zoekt de fiduciair manager een andere vermogensmanager voor dat deel van de portefeuille.

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het communicatiebeleid. Hieronder vallen o.a. de verplichte communicatie (zoals het UPO), maar ook de overige communicatie zoals de website, pensioenplanner en de in 2010 voor het eerst verschenen uitgaven van ons eigen pensioenblad PensioenNieuws.

Kerncijfers

	2011	2010	2009	2008	2007
Aantal werkgevers	4	4	4	4	4
Aantal verzekerden					
Deelnemers	1.077	1.059	1.065	1.093	1.108
Gewezen deelnemers	564	563	602	565	722
Pensioengerechtigden	853	827	799	826	810
	2.494	2.449	2.466	2.484	2.640
Reglementvariabelen (in %)					
Indexatie inactieven per 1 januari	-	0,2	-	1,5	1,3
<i>Niet gegeven indexatie</i>	1,4	0,2	2,5		
Pensioenuitvoering (x € 1 mln)					
Feitelijke premie	8,3	7,8	9,1	7,6	6,8
Kostendekkende premie	9,5	7,9	10,5	6,8	6,7
Pensioenuitvoeringskosten	0,4	0,5	0,4	0,3	0,4
Uitkeringen	7,3	7,1	6,9	6,5	5,9
Vermogenssituatie en solvabiliteit (x € 1 mln)					
Pensioenvermogen	233	212	201	177	206
Pensioenverplichtingen	249	212	184	183	145
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	93	100	109	97	143
Vereiste dekkingsgraad (in %)	112	115	116	117	120
Beleggingsportefeuille (x € 1 mln)					
Aandelen	56	54	48	39	72
Vastrentende waarden	163	148	142	124	118
Derivaten	10	-	-	-	-
Beleggingsperformance (in %)					
Beleggingsrendement	9,8	5,3	11,6	-14,1	0,1

Stichting Pensioenfonds Forbo
Postbus 13
1560 AA Krommenie
T (075) 647 72 17
F (075) 647 77 01
www.pensioenfondsforbo.nl
pensioenfonds@forbo.com